Súd:	Okresný súd Humenné
Spisová značka:	5C/169/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8316204126
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Lisá
ECLI:	ECLI:SK:OSHE:2019:8316204126.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Annou Lisou, v právnej veci žalobcu Ľ. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, Y., zast. JUDr. Štefanom Strakom, Krmanova 1, Košice proti žalovanému: Slovenská republika, zast.: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o zaplatenie 6 887,27 EUR s prísl. takto

r o z h o d o l :

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 2500 eur, v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

Žalobcovi priznáva vo vzťahu k žalovanej v konaní o náhradu škody náhradu trov konania v rozsahu 78% a v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou podanou dňa 03.05.2016, upresnenou podaním doručeným súdu dňa 29.05.2017 (na č.l. 117), o ktorom súd rozhodol ako o návrhu na zmenu žalobného návrhu na pojednávaní konanom dňa 17.08.2017, žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie náhrady škody v sume 1337,29 eur s 5,05% úrokom z omeškania od 09.04.2016 do zaplatenia, ktoré žalobcovi vznikli na trovách právneho zastúpenia v konaní vedenom pred Okresným súdom Y. pod sp. zn. XT/XXX/XXXX. Žalobca v súvislosti s týmto konaním žiadal priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5000 eur a samostatne žiadal žalovanú zaviazať aj na zaplatenie trov konania, ktoré mu vznikli na trovách právneho zastúpenia pri predbežnom prerokovaní jeho nároku na náhradu škody v celkovej výške 549,98 eur. Žiadal tiež priznať náhradu trov tohto konania.

2. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Poukazovala najmä na to, že orgány činné v trestnom konaní postupovali zákonne, nemohli toto trestné stíhanie odmietnuť, ak v určitom štádiu trestného konania boli preukázané dôkazy, ktoré nasvedčovali tomu, že bol spáchaný trestný čin. Zástupca žalovanej poukazoval na to, že v celom trestnom konaní platí prezumpcia neviny a na obvineného sa hľadí, akoby nebol právoplatne odsúdený, teda ako na nevinného, preto neuznáva žiaden z uplatnených nárokov žalobcu v tomto konaní.

3. Žalobca svoj žalobný návrh odôvodňoval tým, že dňa 30.11.2012 v Y. vydal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Y., odbor kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality Y. uznesenie o vznesení obvinenia pod sp. zn. ČVS: M.-XXX/M.-Y.-XXXX, ktorým bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona.

4. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca v zákonnej 3-dňovej lehote sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry v Y. uznesením XPv/XXX/XX-XX zo dňa 13.03.2013 zamietol a dňa 07.11.2013 podal obžalobu na Okresný súd Y..

5. Rozsudkom Okresného súdu Y. č. k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 14.10.2014 bol žalobca oslobodený spod obžaloby a to z dôvodu, že nebolo preukázané, že sa skutok, pre ktorý bol obžalovaný, stal.

6. Žalobca svoj nárok právne odôvodnil § 3 ods. 1 písm. a) Zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kedy zodpovedá za nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci štát. Poukázal na doterajšiu judikatúru, i súdnu prax, z ktorej vyplýva, že ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca trestne stíhaný, uznesenie vyšetrovateľa OR PZ v Y. o vznesení obvinenia zo dňa XX.XX.XXXX sp. zn. ČVS: M.-XXX/M.-Y.-XXXX sa považuje za nezákonné. Oslobodzujúci rozsudok má rovnaký význam, ako zrušenie rozhodnutia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia alebo vedenia trestného stíhania je totiž neskorší výsledok trestného konania.

7. Žalobca svoj nárok na náhradu škody ktorá vznikla žalobcovi na trovách právneho zastúpenia v tomto trestnom konaní preukázal predložením faktúry č. V.-XXXX/XXX zo dňa 31.03.2015, splatnej dňa 14.04.2015, prílohou ktorej je aj samotné vyčíslenie trov právneho zastúpenia podľa zoznamu úkonov právnej služby (č.l. 14). Zástupca žalobcu predložil súdu ako dôkaz vzniku škody aj doklad o zaplatení týchto trov zo strany žalobcu na účet právneho zástupcu zložením na účet advokáta (č.l. 120).

8. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobca uplatňoval podľa § 17 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z. z. Poukazoval na to, že žalobca nebol trestne stíhaný, v okolí i v mieste bydliska je známy. Má tri firmy na spracovanie dreva na výrobu palivového dreva a farmu, z ktorej predáva mlieko. Bol neprávom tresne stíhaný za skutok, ktorý bol popisovaný tak, že zbil vlastnú matku. Rovnako v tom istom čase sa začalo neprávom trestné stíhanie voči jeho manželke, a neskôr aj voči obom synom, čo značne poškodilo meno žalobcu, aj meno celej rodiny, jeho postavenie v pracovnom i spoločenskom živote. Na dôkaz tohto tvrdenia navrhoval vypočuť svedkov manželku K. Š.Ú., syna C. Š. a rodinnú známu N. C..

9. Nárok na náhradu sumy 549,98 eur ako trov právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli pri predbežnom prejednaní nároku preukazoval žiadosťou o predbežné prejednanie nároku, odpoveďou na túto žiadosť, tak isto predložením faktúry č. V.-XXXX/XXX zo dňa 25.04.2016, splatnej dňa 09.05.2016, ako aj vyúčtovaním trov právneho zastúpenia č.l. 127, 128 a dokladom o zaplatení tejto sumy zo strany žalobcu na č.l. 129.

10. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, podstatným obsahom spisu Okresného súdu Y. sp. zn. XT/XXX/XXXX, oboznámením sa s obsahom žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, adresovanej Generálnej prokuratúre SR dňa 06.10.2015, podaním Generálnej prokuratúry SR (na č.l. 26), ktorým bola táto žiadosť postúpená na vybavenie Ministerstvu spravodlivosti SR, odpoveďou Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré s takýmto postúpením žiadosti nesúhlasilo poukazujúc na to, že v danom prípade nie je orgánom príslušným k prejednaniu žiadosti žiadateľa z dôvodu ktorého túto v súlade s ustanovením § 4 ods. 3 Zákona 514/2003 Z. z. postúpila opäť Generálnej prokuratúre SR. Odpoveďou Generálnej prokuratúry zástupcovi žalobcu o tom, že Generálna prokuratúra sa touto vecou už nebude zaoberať, lebo sa ňou má zaoberať Ministerstvo spravodlivosti. Faktúrami na zaplatenie sumy 1337,29 eur a sumy 549,98 eur, ako aj dokladmi o zaplatení týchto súm zo strany žalobcu na účet právneho zástupcu, daňovými priznaniami k dani z príjmov fyzickej osoby u žalobcu za rok 2012, rok 2013, rok 2014, vypočul strany sporu v konaní, ako aj navrhnutých svedkov K. Š., C. Š. a N. C. a zistil tento skutkový stav.

11. Dňa 30.11.2012 v Y. vydal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Y., odbor kriminálnej polície, oddelenie všeobecnej kriminality Y. uznesenie o vznesení obvinenia pod sp. zn. ČVS: M.-XXX/M.-Y.-XXXX, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa §20 Tr. zákona. Tohto skutku sa mal dopustiť žalobca tak, že dňa XX.XX.XXXX po predchádzajúcej slovnej roztržke mal fyzicky úmyselne napadnúť svoju matku C. Š. v rodinnom dome na G. č. XX v Y. a mal jej spôsobiť následné zranenia s adekvátnou dobou liečenia okolo XX dní, pričom jej mal aj vulgárne nadávať a fyzické napadnutie mal

uskutočniť v spolupáchateľstve so svojou manželkou K. Š., voči ktorej tak isto bolo vznesené obvinenie pre spáchanie rovnakého skutku tým istým uznesením. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca v zákonnej 3-dňovej lehote sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry Y. uznesením XPv/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX zamietol a dňa 07.11.2013 podal obžalobu na Okresný súd Y..

12. Okresný súd Y. rozhodol vo veci rozsudkom č. k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 14.10.2014 tak, že žalobcu spod obžaloby oslobodil a to z dôvodu, že nebolo preukázané, aby sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný.

13. Žalobca podal na Generálnu prokuratúru žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, ktoré mu vznikli v tomto trestnom konaní na trovách právneho zastúpenia, čo v konaní nebolo sporné a sám zástupca žalovanej strany na pojednávaní uviedol, že žiadosť Generálna prokuratúra prevzala dňa 08.04.2016. Tejto žiadosti však nevyhovela a postupovala ju Ministerstvu spravodlivosti majúc za to, že orgánom príslušným na zastupovanie Slovenskej republiky má byť Ministerstvo spravodlivosti, nie Generálna prokuratúra. Túto okolnosť Generálna prokuratúra oznámila písomne aj zástupcovi žalobcu a teda nebolo sporným to, že nárok žalobcu na náhradu škody nebol uspokojený pri predbežnom prejednaní nároku, avšak v súvislosti s týmto predbežným prejednaním nároku vznikla žalobcovi tak isto škoda na trovách právneho zastúpenia v sume 549,98 eur, ktorú žalobca na účet právneho zástupcu zaplatil a išlo o dva úkony - prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku vo výške 441,54 eur a náhrada hotových nákladov dvakrát 8,39 eur, spolu 549,98 eur, čo vyplýva z č.l. 128 a dokladu o zaplatenie tejto sumy zo strany žalobcu na č.l. 129.

14. Okresný súd Humenné rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 5C/169/2016-152 zo dňa 28.12.2017 tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť z titulu náhrady škody žalobcovi sumu 1184,07 eur s 5,05% úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 09.04.2016 do zaplatenia, v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 2500 eur v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanej v konaní o náhradu škody náhradu trov konania v rozsahu 78% a v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku vo veci samej.

15. Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná aj žalobca, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 25Co/30/2018-178 zo dňa 12.03.2019 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť titulom náhrady škody sumu 1184,07 eur s 5,05% úrokom z omeškania ročne od 09.04.2016 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že žalobca uplatňoval v konaní nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená zaplatením trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, pričom bol spod obžaloby oslobodený a odvolací súd po preskúmaní tohto výroku dospel k záveru, že prvostupňový súd tento nárok správne posúdil tak právne, ako aj skutkovo a z tohto dôvodu aj výrok o náhrade škody v celom rozsahu potvrdil. Čo sa týka druhej časti rozhodnutia, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie o náhrade nemajetkovej ujmy je nepreskúmateľné. Po rozhodnutí Krajského súdu o odvolaniach strán sporu ostáva prvostupňovému súdu povinnosť znovu rozhodnúť o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú uplatnil v sume 5000 eur a rozhodnúť o celkovej náhrade trov tohto konania.

16. Po zrušení rozsudku v časti náhrady nemajetkovej ujmy právny zástupca žalobcu žiadal vykonať dôkaz pripojením spisu Okresného súdu Y. sp. zn. 21C/127/2016, kde rovnaké nároky ako žalobca, uplatňovala v konaní aj jeho manželka a v ktorom konaní je už aj právoplatne rozhodnuté. Iné dôkazy nežiadal vykonať.

17. Nárok žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy bol uplatnený v súlade s ustanovením zákona č. 514/2003 Z. z. účinného v čase vznesenia obvinenia, a žalovaná má aj pasívnu legitimáciu v tomto spore, čo súd uvádzal vo svojom prvostupňovom rozhodnutí 5C/169/2016-152 zo dňa 28.12.2017 v bode 16 a 17 a na tomto závere súd aj naďalej zotrváva.

18. Žalobca sa podanou žalobou domáhal ďalšieho nároku, a to priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur.

19. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

21. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (209/1992 Zb.), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

22. Na preukázanie nemajetkovej ujmy žiadal žalobca vykonať dôkaz výsluchom žalobcu a navrhnutých svedkov. Z výsluchu žalobcu súd zistil, že žalobca považuje toto trestné konanie, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom za taký zásah do osobnostných práv, že mu nepostačuje len oslobodzujúci rozsudok a žiada teda aj priznanie nemajetkovej ujmy. Poukázal na to, že tým, že jeho matka ho nepravdivo obvinila, že ju zbil, spolu so sestrou rozširovali o ňom po celom Y. takéto nepravdivé lži, a orgány činné v trestnom konaní dostatočne nepreverili pravdivosť tohto tvrdenia, čím sa zasiahlo do jeho osobnostných práv, pretože v okolí je známy. Prevádzkuje tri firmy. Po tom, ako sa rozšírilo, že má problémy a že sa voči nemu vedie trestné konanie, pretože napadol a zbil vlastnú matku, začali sa od neho dištancovať aj samotní odberatelia, aj odberateľ z G., ktorý za ním prišiel až do Y. a pýtal sa, čo to vlastne znamená, že zbil matku. Ľudia sa pohoršovali a verili tomu, odsudzovali ho, keďže išlo o ublíženie na zdraví staršej osobe a verili matke, nie jemu. Celá záležitosť bola o to zložitejšia, že nepravdivé obvinenie bolo nielen vo vzťahu k nemu, ale aj k jeho manželke K. Š., ktorá rovnako bola obvinená a voči nej rovnako sa viedlo trestné stíhanie pre taký istý skutok, ktorého sa mali dopustiť obaja v spolupáchateľstve. Matka žalobcu obvinila so sestrou aj synov žalobcu a obaja synovia boli tak isto v tomto období nepravdivo obvinení. Viedlo sa voči nemu trestné stíhanie, boli vzatí do väzby, prípad bol medializovaný a následne boli obaja spod obžaloby oslobodení. Táto okolnosť spôsobila v jeho rodine veľké problémy, pretože ak dovtedy žil v usporiadanom manželstve, tak mu manželka celú záležitosť začala vytýkať, do čoho ju dostala jeho rodina. Ľudia sa od neho dištancovali a nechceli s ním mať nič spoločné. Poukazoval práve na to, že orgány činné v trestnom konaní nebrali do úvahy nič, čo chcel k veci povedať. V čase vyšetrovania bol v miestnosti aj otec žalobcu. Všetko sa to malo odohrať v tejto miestnosti. Žalobca žiadal orgány činné v trestnom konaní, aby ho vypočuli, avšak na tento návrh nebolo prihliadané, preto to dopadlo tak, ako to dopadlo. Aj keď žalobca predložil do konania na preukázanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy aj daňové priznania za roky 2012, 2013, 2014, aby preukázal straty a bol si vedomý toho, že týmito dôkazmi nemôže celkom preukázať príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním a následnými stratami v podnikaní. Uvádzal, že v tejto celej veci mal stres, depresie a je presvedčený, že iniciátorkou celého tohto diania bola jeho sestra. Prestal sa navštevovať so susedmi, prerušili sa styky, známi sa mu posmievali a odsudzovali, že matku týra, bije a vyháňa ju z domu. Takáto

atomosféra bola vytvorená v Y. a okolí, kde bol všeobecne známy a následne pod tlakom týchto udalostí opustila spoločnú domácnosť aj jeho manželka, ktorá vycestovala na tri mesiace do Š. ku sesternici, aby sa ukľudnila.

23. Z výsluchu svedkyne K. Š., manželky žalobcu súd zistil, že táto v plnom rozsahu potvrdila, do akej situácie sa dostali v čase začatia a vedenia trestného stíhania. Manželstvo sa otriaslo v základoch a dodnes žalobca podľa nej sa nevyporiadal s tým a má z toho zdravotný problém. Narušili sa spoločenské, pracovné i rodinné vzťahy, lebo sa odvrátili od nich kamaráti. V Y. sa o tom veľa rozprávalo a táto okolnosť ovplyvňovala aj manželské spolužitie, kde boli neustále denné hádky, pretože svedkyňa vyčítala žalobcovi, čo spôsobila jeho matka. Žalobca s touto kauzou žije, je však stále nervózny, nevyspytateľný, vracia sa k tomu a nevie sa s tým vyrovnať. Situácia bola o to ťažšia, že do prípadu boli zatiahnutí aj ich synovia. Podľa svedkyne žalobca to ťažko znáša aj preto, že počas predchádzajúcich rokov mal s matkou dobrý vzťah, inklinoval k nej. Aj keď žili oddelene, tak ju často navštevoval, robil jej nákupy, pomáhal jej a o to bol silnejší stresujúci negatívny zážitok, keď sa táto vec udiala a keď ho neprávom obvinili spolu so sestrou, že jej ublížil na zdraví. Svedkyňa poukazovala na to, že aj ona bola z toho istého skutku obvinená, pričom orgány činné v trestnom konaní boli zamerané proti ním. Pripúšťa, že ľudia, ktorí o tom v tom čase rozprávali, jedni tomu verili, druhí neverili, ale väčšina sa pohoršovala. Podľa nej si orgány činné v trestnom konaní neodviedli dobrú prácu, pretože pri postupe nedbali na návrhy na vykonanie dôkazov zo strany žalobcu a veci nabrali rýchly spád. Jedno nepravdivé obvinenie zo strany matky spôsobilo, že boli štyria členovia rodiny obvinení, boli vznesené štyri obvinenia voči nej, voči žalobcovi a voči ich synom a všetky skončili oslobodzujúcim rozsudkom.

24. Z výpovede svedka Ľ. Š. súd zistil, že aj tento svedok potvrdil, že otca tá celá záležitosť poznačila. Doteraz je z toho veľmi nervózny. Zmenila sa aj atmosféra doma, kde sú často hádky, keďže žije v spoločnej domácnosti s rodičmi. Napriek tomu, že bol vydaný oslobodzujúci rozsudok v prospech žalobcu, žalobca sa naďalej pre túto okolnosť trápi. Boli do toho zainteresovaní aj samotný svedok Ľ. Š. a jeho brat C. Š.. Voči ním boli tiež vznesené obvinenia a to v súvislosti, že mali ovplyvňovať svedka. Vec bola medializovaná a už len samotná okolnosť, že boli štyri trestné stíhania v jednej rodine v malom meste spôsobila to, že ľudia začali vnímať túto rodinu veľmi zle a poškodilo sa tým výrazne i postavenie žalobcu, i celej rodiny.

25. Z výpovede svedkyne N. C. súd zistil, že táto ako rodinná známa potvrdila, že rodina žalobcu je v Y. známa. V spokojnom manželstve žila cez 30 rokov bezkonfliktne a až okolnosť súvisiaca s trestným stíhaním spôsobila, že sa narušili vzťahy v rodine a to po konflikte, ktorý nastal, pretože matka žalobcu obvinila žalobcu, nevestu a ich synov, že ju zbili a to bezdôvodne. Svedkyňa navštevovala domácnosť žalobcu, preto poznala aj ich spolužitie, ktoré bolo podľa nej bez nejakých väčších problémov. Po tom, čo boli vznesené štyri obvinenia, sa však situácia zmenila, manželka žalobcu opustila a rodina bola rozvrátená. Ona sama vnímala na verejnosti, že ľudia o tomto prípade rozprávajú, rozoberajú. Niektorí ich ľutovali, niektorí ich odsudzovali. Potvrdila však, že verejnosť sa v čase tohto prípadu týmto prípadom aj zaoberala a ľudia si to medzi sebou rozprávali.

26. Súd pripojil spis Okresného súdu Humenné sp. zn. 21C/127/2016 a zistil, že v tomto konaní uplatňovala manželka žalobcu K. Š. nárok na náhradu trov konania a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči Slovenskej republike, zast. Generálnou prokuratúrou SR na tom istom skutkovom a právnom základe a v rovnakej výške, pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy.

27. Okresný súd Humenné rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 21C/127/2016-93 zo dňa 13.06.2017 tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni 3657,73 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 1157,73 eur od 11.04.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15,42%. I v tomto konaní uplatňovala manželka žalobu nárok na náhradu trov konania, ktoré jej súd priznal vo výške 1157,73 eur a pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, uplatňovala náhradu vo výške 5.000 eur. Súd priznal manželke žalobcu sumu 2500 eur a v prevyšujúcej sume žalobu zamietol. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že boli vykonané dôkazy obdobné, ako aj vo veci žalobcu v tomto konaní, keďže bola vypočutá svedkyňa N. C. a deti žalobkyne C. Š. a Ľ. Š.. Krajský súd v Prešove po podaní odvolania voči tomuto rozsudku rozsudkom č. k. 16Co/3/2018-128 zo dňa 26.06.2018 potvrdil rozsudok v celom rozsahu a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Krajský súd v citovanom rozhodnutí v bode 25 a 26 považoval vykonané dokazovanie za dostatočné a na základe takto

vykonaného dokazovania mal za preukázané, že samotné konštatované porušenie práva žalobkyne nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu jej spôsobenú nezákonným rozhodnutím a mal za to, že vedenie trestného stíhania voči žalobkyni mohla narušiť reputáciu žalobkyne vzhľadom na veľkosť mesta, v ktorom žije a pracuje a uvedená skutočnosť bola tiež spôsobila na zhoršenie psychického stavu u žalobkyne a s tým súvisiacemu zhoršeniu rodinných vzťahov. Pokiaľ ide o výšku priznanej nemajetkovej ujmy, odvolací súd považoval túto výšku za primeranú a aj rozhodnutie za dostatočne odôvodnené.

28. Z výpovedi svedkov mal súd za preukázané, že trestné stíhanie žalobcu bolo v mieste bydliska všeobecne známe, že táto okolnosť zasiahla do osobnostných práv žalobcu o to viac, že obvinenie bolo vznesené pre skutok, ktorý sa mal stať takým spôsobom, že mal sa správať neúctivo k matke, že ju mal fyzicky napádať, vulgárne jej nadávať, pričom nič z toho nebola pravda, ako to preukazuje aj oslobodzujúci rozsudok. Súd mal za preukázané, že žalobca aj s celou svojou rodinou túto situáciu musel prežívať stresujúco, keďže nešlo len o trestné stíhanie za tento skutok vo vzťahu k jeho osobe, ale aj k jeho najbližším, teda k manželke a následne aj k deťom. V prejednávanom prípade došlo k porušeniu práva žalobcu tým, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia bola teda žalobcovi spôsobená aj nemajetková ujma. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla a aspoň týmto spôsobom prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v dôsledku nezákonného trestného stíhania žalobcu je nepochybné, že nezákonné rozhodnutie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život, zasahuje do súkromného života, do jeho cti, do dobrej povesti a nezákonné rozhodnutie spôsobilo porušenie práva garantované Ústavou SR, ako je právo na rešpektovanie a ochranu súkromného rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1, 2 Ústavy SR. Vychádzajúc z vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu mal súd za to, že žalobca preukázal zásah a nepriaznivý dopad nezákonného rozhodnutia vznesenia obvinenia voči jeho osobe v rodinnom, i súkromnom živote, a preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2500 eur s tým, že vo zvyšku nárok žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.

29. Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava zároveň rodinný život priraďuje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Súčasťou súkromného života je bezpochyby rodinný život, zahŕňajúci nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými, bez ohľadu na to, či trvale žijú alebo nie, ako aj vzťahy medzi prarodičmi a vnukmi alebo medzi dospelými deťmi, žijúcimi vo vlastných rodinách a ich rodičmi. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia. V prípade, že i medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intezitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

30. Občiansky zákonník neupravuje maximálnu ani minimálnu výšku poskytovaného zadosťučinenia. V zmysle § 13 ods. 1 OZ sa vyžaduje iba primeranosť tohto zadosťučinenia s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nemá byť zábezpeka, zdroj obživy ani náhrada príjmu a nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. Výška priznaného zadosťučinenia musí zohľadňovať závažnosť vzniknutej ujmy na strane žalobkyne, teda trvalú citovú traumu ale aj okolnosti na strane žalovanej, kde nešlo o úmyselné konanie.

31. Súd pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy mal za to, že napriek tomu, že vo veci nebolo vykonané rozsiahle dokazovanie, vychádzajúc zo zisteného skutkového

stavu je možné pri hodnotení nemajetkovej ujmy vychádzať zo všeobecne známych a akceptovaných skutočností, že trestné stíhanie predstavuje vždy závažný zásah do života jednotlivca, vystavuje ho stresu, emocionálnej, finančnej a časovej záťaži, ktorá sa dĺžkou stíhania umocňuje. Viac, ako dvojročné prežívanie uvedeného stavu spolu so skutočnosťou, že nebol v súvislosti so žalovaným skutkom stíhaný len sám, ale aj jeho manželka, následne boli trestne stíhaní aj dvaja synovia a všetky tieto konania vzájomne súviseli, čo je súdu aj všeobecne známe, keďže v senáte 5C je prejednávaná ďalšia vec syna žalobcu o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy a vo veci manželky žalobcu už bolo na Okresnom súde Y. aj právoplatne rozhodnuté v konaní vedenom pod sp. zn. XXC/XXX/XXXX, kde mal súd za to, že oslobodenie spod obžaloby bolo založené na závere o nenaplnení znakov trestného činu nielen žalobcu, ale aj jeho manželky a následne aj jeho synov a žalobcovi nebolo poskytnuté žiadne ospravedlnenie odôvodňujúce záver o vzniku nemajetkovej ujmy, ktorej náhrada kompenzácia sumou 2500 eur je zodpovedajúca kritériám ustanovenia § 17 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z. z. Vzhľadom na to rozhodol súd o náhrade nemajetkovej ujmy tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

32. Podľa článku II. ods. 1, 2, 3 CSP ochrana ohrozených, alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

33. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

34. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

35. Z uvedeného vyplýva, že rozdielna rozhodovacia prax súdu o totožných, resp. o obdobných veciach nie je žiaduca. Zákonná formulácia princípu právnej istoty je vyjadrená v článku 2 CSP chráni hodnotu predvídateľnosti práva, resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. Inými slovami princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje právnu istotu a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. V danom prípade mal súd za to, že už v konaní o nároku manželky žalobcu bolo právoplatne rozhodnuté o výške nemajetkovej ujmy v sume 2500 eur, ktorá je porovnateľná so stavom žalobcu, prežívajúcim zásah do jeho súkromného života, keďže to bolo v konaní výsluchom žalobcu i svedkov preukázané. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že trestné stíhanie žalobcu bolo v mieste bydliska všeobecne známe. Ide o malé mesto. Nebol stíhaný len sám, ale aj jeho manželka a obidvaja synovia pre skutok, ktorý sa nestal a všetci boli oslobodení spod obžaloby. Žalobca to ťažko znášal najmä preto, že trestné stíhanie sa začalo pre skutok, ktorý bol opisovaný tak, že sa mal neúctivo správať k matke, fyzicky ju napádať, vulgárne jej nadávať. V súvislosti s tým sa teda viedli aj ďalšie tri trestné stíhania, z toho dve boli aj medializované, a preto súd je toho názoru, že najhoršie to musel znášať samotný žalobca, keďže ide o jeho matku, čo mu najbližšia rodina vyčítala. Skutočnosť, že sa to premietlo aj do manželských vzťahov a narušilo to ich vzťah, potvrdila aj svedkyňa N. C. a syn Ľ. Š., ale aj manželka K. Š.. Na základe uvedeného aj s poukazom na rozhodnutia vydané v konaní 21C/127/2016 a citovaný princíp právnej istoty mal súd za to, že žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2500 eur. Vo zvyšku žalobu zamietol.

36. Samostatným nárokom, ktorý uplatňoval žalobca v tomto konaní bol aj nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatňovaním nároku na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastúpením v trestnom konaní.

37. V zmysle ustanovenej judikatúry trovy konania nemusí účastník občianskeho súdneho konania vynaložiť vždy v čase po jeho začatí, alebo do jeho právoplatného skončenia, avšak musia byť vždy zaplatené v bezprostrednej súvislosti s týmto konaním (R14/1985, R12/1991). Súd je toho názoru, že trovy konania, ktoré vznikli žalobcovi v súvislosti s právnym zastúpením pri podaní žiadosti o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, súvisia s týmto konaním o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, lebo boli vynaložené v bezprostrednej súvislosti s tým istým trestným konaním. Súd poukazuje najmä na to, že predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je v zmysle uvedených ustanovení zákona hmotnoprávnou podmienkou možnosti úspešne sa domáhať uspokojenia nároku na súde a tieto

náklady je preto potrebné považovať za trovy konania o náhradu škody a zahrnúť ich do sumy, ktorú je žalovaná v prípade úspechu žalobcu povinná mu nahradiť. V konaní nebolo sporné to, že pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody bol žalobca zastúpený právnym zástupcom a ani to, že trovy tohto právneho zastúpenia právnemu zástupcovi uhradil. Súd mal aj za to, že išlo o trovy účelne vynaložené, t.j. nevyhnutné pre uplatnenie práva. Napriek tomu súd nezahrnul náklady na právne zastúpenie pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody do istiny s tým, že bude potrebné ich zohľadniť pri určení výšky náhrady trov tohto konania v konaní o náhradu škody po právoplatnosti tohto rozsudku.

38. O trovách konania rozhodol súd v časti konania o náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi z titulu zaplatenia trov právneho zastúpenia podľa § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci.

39. Žalobca uplatňoval z titulu náhrady škody voči žalovanej nárok na zaplatenie 1337,29 eur. Súd priznal žalobcovi z tohto titulu sumu 1184,07 eur, preto žalobca bol v tejto časti konania vo vzťahu k žalovanej úspešný v rozsahu 78% a pri tomto nároku, ktorý je aj samostatne žalovateľným, súd preto postupoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP.

40. Toto konanie bolo začaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, žaloba bola podaná dňa 03.05.2016, a v časti konania o náhradu nemajetkovej ujmy výrok súdneho rozhodnutia závisel od úvahy súdu. V čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku sa takáto náhrada trov konania posudzovala podľa § 142 ods. 3 O.s.p. Nová právna úprava na rozdiel od predchádzajúcej už neobsahuje špeciálne podstaty z ustanovenia § 142 ods. 1, 2, 3 O.s.p., ale len úpravu náhrady trov konania podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, pričom na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v §255 ods. 2 CSP.

41. Súd mal za to, že aj keď pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy postupuje podľa nového procesného predpisu podľa § 255 ods. 2 CSP, je potrebné posúdiť náhradu trov konania v súlade so zásadou plného úspechu, pretože ide o typ konania, kde rozhodnutie na plnenie v časti výšky plnenia záviselo od úvahy súdu.

42. Súd rozhodoval o náhrade trov konania žalobcu samostatne, pokiaľ ide o jeho nárok na náhradu škody z titulu trov právneho zastúpenia a samostatne, pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže sú to dva samostatné nároky a mal za to, že pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, aj keď nepriznal žalobcovi celú uplatnenú pohľadávku vo výške 5.000 eur, tak v základe bol žalobca podľa názoru súdu úspešný, preukázal, že došlo týmto trestným stíhaním k zásahu do jeho osobnostných práv a výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, preto mal súd za to, že žalobcovi patrí, pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj pri priznaní sumy 2500 eur celá náhrada trov konania z prisúdenej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.